

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
IN PRAVICO!
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week:
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 32.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 15. MARCA — THURSDAY, MARCH, 15, 1923.

LETO (VOL.) IX.

UPORNO GIBANJE V RURU NARAŠČA.

Francoske vojaške oblasti svare Nemce pred napadanjem na vojaštvo. — Uporniki razdelali železniški tir v bližini Essena. — Francozi pošiljajo ojačenja v Rur. — Več Nemcev in Francozov ubitih.

Dortmund, 14. marca. — Francoska vrhovna vojaška oblast v okupiranem ozemlju je dala nabit po vseh javnih prostorih tiskane letake, s katerimi resno svari nemško prebivalstvo, da se naj zdrži vsakih napadov na francosko vojaštvo. "Za posledice, ki so jih rodili spopadi med francoskim vojaštvom in nemškimi napadalci iz raznih zased, so odgovorni napadalci in ne francoski vojniki, ki so v enakih slučajih se primorani edino braniti. Kjerkoli se bodo pripetili napadi, francoski vojniki se bodo branili resno ne glede na posledice." Tako govori odredba vrhovnega poveljstva v okupiranem ozemlju.

Dva francoska častnika in trije Nemci ubiti.

Iz Dortmunda poročajo, da so se zazvršili zadnji nedeljo v mestu Buer ponoči ostre praske med nemškimi civilisti in francoskimi patruljami. Med tjavendan streljanjem so padli trije Nemci in dva Francoska častnika.

Francoska vojaška oblast je proglasila v mestu prekli sod in vsakdo, ki se ne bo pokoril odredbam vojaške komande bo ostro kaznovan. Mestni župan in podžupan in trije drugi mestni uradniki so bili aretirani od francoskih vojaških oblasti, ker so baje šuntali ljudstvo na odpor.

Nemci pogнали z dinamitom železniški tir v zrak.

Essen, 14. marca. — V dyh krajih v tukajšnjih predmestjih so neznani storilci domačini Nemci pogнали železniški tir v zrak. Razstreljena proga kaže, da je bila proga na obeh mestih podminirana z dinamitom. S tem je proga med Duesseldorfom in Essenom prekinjena za nedoločen čas. Na obeh progah so operirali francoski civilni železničarji, katere so nemški železničarji gledali postrani, odkar so pričeli z obratovanjem prometa. Vse proge so sedaj strogo z vojaškimi patruljami zastražene.

Francozi zaplenili Nemcem 1000 tonov koksa.

V Westerholdu so francoski carinarji zaplenili Nemcem 1000 tonov trdega koksa, ki so ga Nemci imeli shranjenega v neki državni izdelovalnici. Ves koks so Francozi naložili na železniške voze in ga odpeljali v Francijo.

Francozi ojačijo svojo moč v Ruru.

Pariz, 14. marca. — Vsled zadnjih demonstracij, ki so rodile več krvavih spopadov med francoskimi vojniki in nemškimi civilisti, ki postajajo sleherni dan bolj sovražni proti Francozom, je sklenil vojni minister poslati še eno divizijo vojakov v Rur, da bodo Francozi zasigurani za vse eventualnosti.

Nemčija protestira proti Franciji.

Berolin, 14. marca. — Nemški zunanji minister je poslal no-

HENRY FORD SI POSTAVI TOVARNO V ST. PAULU, MINN.

St. Paul, Minn. 14. marca. — V tukajšnjem predmestju so kupili zastopniki Henryja Ford obsežno zemljišče, kjer se bo postavilo novo veliko avtomobilsko tovarno, ki bo stala nad 10 milijonov dolarjev. V tovarni bo zaposlenih okoli 5 tisoč delavcev. S tem bo mesto St. Paul veliko pridobilo v industrijskem vpogledu.

SODNIJSKI PROCES PROTI MORILKI KLIMEK.

Služaj, ki je pretresel prve dni meseca novembra lanskega leta chicaško javnost z odkritjem brezsrčnih dejanj, ki jih je izvršila roka brezsrčne ženske Tillie Klimek, katere je umorila svoje tri soproge in ima baje še več sličnih grozovitih zločinov na svoji črni vesti, je sedaj položen na tehtniške pravice, ki ji bo za nečloveške zločine oameriala zaslužen kazen.

Proces se vrši na kriminalnem sodišču v Chicago pred sodnikom Marcus Kavanagh-om. Včeraj je pomožni državni pravdnik Thomas Peden podal svojo obtožnico proti morilki Klimek, kjer jo na podlagi dokazov dolži, da je spravila z arzeniko svoje tri soproge v prelane grobove. Njegova obtožba se je glasila:

"Dokazi kažejo, da nimate pred seboj kake ignorantne ženske, ki bi bila še le prišla v to deželo, ampak imate jo, ki je živel v tej deželi okoli 40 let, in ki se je izšolala v naših šolah. Ona govori in razume angleščino in zato ne more biti nobenega izgovora, da je bila ignoranta v vpogledu tega zločina, ki ga je izvršila. Dokazi pred vami pričajo jasno, da je šla šest tednov za tem, ko je spravila v prerani grob svojega prvega moža zopet k altarju s svojim drugim; s katerim je živila komaj 88 dni, niti tri mesece ne, in že je šla za njim na pokopališče kot vdova. Nekoliko manj kakor tri leta pozneje je spremljevala k altarju tretjega soproga Frank Kupczyk-a in nekako dve leti pozneje, ga je spremljala že zopet na pokopališče kot zopetna vdova. Čez dobre tri mesece je že zopet šla k altarju in postala žena Frank Klimeka svojega četrtega moža, katerega je z zavdavanjem skoro docela uničila, da sedaj leži fizično uničen v bolnišnici na West Side.

To so dokazi gospodje porotniki, ki kažejo na samo eno, da je morilka prve vrste, in da izrek bi moral biti tak. Obsodba te morilke je v rokah vaše predvarnosti."

Tako je nagovoril porotnike pomožni državni pravdnik.

Porota je bo skoraj gotovo obsodila na vislice, katere je pošteno zaslužila. V kratkem bo čuti, kakšno plačilo bo prejela ta brezsrčna žena, ki je zastrepelvala svoje moze z arzeniko, kakor podgane.

to v London in Washington, kjer ostro protestira proti francoski vojaški oblasti, ki preganja nemške civiliste, da so umorili dva omenjena častnika v Buer. Pet nemških civilnih prič, pod prisego izjavljajo, da so umorjena častnika umorili lastni francoski vojniki in ne nemški civilisti.

KRATKE AMERIŠKE VESTI.

— Prohibicijske oblasti, ki so zadnje dni zalotile pri tihotapcih žganja in likerjev razne naročilne listine in zapiske, so našli v zapisnikih veliko imen od oseb, ki sede v državnem departmentu v Beli hiši, mej njimi je tudi veliko armadnih častnikov. Iz tega je razvidno, da ga cukajo na skrivaj celo oni, ki izdajajo tozadevne postave.

— Generalni poštar New nanzanja, da bodo prišle v veljavo v kratkem nove določbe za priporočena pisma. Priporočena pisma se bo lahko odsedaj naprej zavarovalo za \$100. zakar se bo plačalo pristojbine 25 centov. Pisma, kakor so se pa doselej pošiljala zavarovana za svoto, ki je bila določena \$50. se bo plačevalo po 10 centov.

— V Garry, Ind je bil zadnji pondeljek ustreljen Gaspari Monti tamkajšnji vodja italijanske naselbine v Garry. Umor je izvršen od črne roke, h kateri organizaciji je baje pripadal tudi Monti. Črnorokarji so imeli na leti Montija že več let. Lansko leto so ga skušali umoriti 6 potov, toda vsaki pot je ušel smrti. Letos pa ga je zadela usoda. Storilci so neznani.

— Zbornica države Nebraske je včeraj odobrila predlogo za vojaški bonus z 71 glasovi proti 5 glasovi proti. Svota, ki se bo izplačalo doslužnim vojakom bo znašala nad 10 milijonov dolarjev.

— Gompers predsednik Ameriške Delavske Federacije je prebodel glavni del pljučnice, ki ga je vrgla v postelj za več dni. Njegovo stanje se, boljša in zdravniki izjavljajo, da bo v par dneh že zapustil bolnišnico.

— V San Diego, Cal. bodo zgradili to poletje katoliško bolnišnico sv. Jožefa, ki bo stala nad 500 tisoč dolarjev. Delo se bo izvršilo pod vodstvom škofa Cantwell-a iz Los Angeles, California.

— V Decorah, Ia. nanzanja tamkajšnji okrajni rekord, da je prodalo v tamkajšnjem okraju 67. farmarjev svoje farme vsled slabih finančnih razmer v kateri so jih potisnile nizke cene farmarskih produktov lanskega leta.

— V Rockfordu, Ill. so te dni prekupili tamkajšno klavnico Farmers Cooperative Packing Co., katero bodo preorganizirali in inkorporirali sedaj za \$250.000.00. Izdelovali bodo konjske salame in druge razne konzerve, ki jih bodo prodajali v Evropo.

— Delavski uradi iz vseh držav poročajo, da so delavske razmere tekom zadnjih 6 mesecev zelo izboljšane. Delavci so poveli vse povsod zaposleni. Letošnje poletje prerokujejo, da bo primanjkovalo delavcev vsepovsod, zlasti stavbenih in gradbenih delavcev. Tudi farmarji so v skrbah za delavce za prihodnje poletje.

— Jeklarne v Zedinjenih državah so prejele tekom februarja meseca za celih 373.214 tonov več naročil, kakor v mesecu januarju. Vse to priča, da bo industrija letošnje leto silno zaposljena.

— V Moline, Ill. je udarila strela v streho tamkajšnje mestne bolnišnice, ki se je vžgala. Takojšnji nastop požarne brambre je preprečil večji požar. Poškodovana je nekoliko le streha. Drugih nesreč ni bilo.

ITALIJANSKA VLADA BO PRIZNALA DELAVSKE POSTAVE.

Rim, 14. marca. — Vsled hudega pritiska italijanskih delavskih organizacij je pristala vlada, da bo priznala 4 glavne točke v delavskih postavah, ki so jih delavski in vladni zastopniki sprejeli na mednarodni delavski konferenci v Washingtonu leta 1919. Meji temi je tudi 8-urni delavnik, ki bo priznan uradno od vlade.

DANCING KOT PROSTA DRŽAVA KRASNO NAPREDUJE.

Ko so pred štirimi leti reševali vprašanje mesta Dancing in njegove okolice, je svet pesimistično gledal na to mesto, češ kako se bo v stanu zdržati samostojno kot prosta država. Zlasti se, če se je pomislilo, da stoji mesto z okolico med dyema ognjema, med Nemci in Poljaki. Toda za poizkušnjo so zavezniki odmerili mestu Dancing primeren okolič, ki šteje z mestom vred nekaj 300 tisoč duš, ter proglasili to za prosto državo, skozi katero imajo prost dostop do morja Poljaki in Nemci.

Boj za mesto Dancing je bil podoben boju za Reško pristanišče, samo toliko je bilo razlike pri njem, da tu so ga Poljaki opravičeno zahtevali za svoj dostop do morja, dočim so Italijani zahtevali Reki iz nevoščljivosti do Jugoslovancev poleg svojih številnih pristanišč na vseh krajih.

Odkar je mesto ločeno od raznih političnih spletk je obrnilo vso pozornost za svoj lastni razvoj in napredek. Pokrajini vlača mešana mednarodna komisija, ki obstoji iz petih poljskih zastopnikov, iz pet zastopnikov mesta Dancing in za načelnika komisije je neki Švicar, ki odločuje za vse nepristransko. V luki so nastavljeni poljski carinarji, ki skrbijo samo za poljski izvoz in dovoz, za izvoz za Dancing in pokrajino, ter nemški izvoz in uvoz pa skrbijo in nadzorujejo carinarji mesta Dancing.

Promet silno narašča. Zlasti izvoz lesa iz Poljskega se veča od dne do dne. Lansko leto je šlo iz Poljskega v Francijo skozi Dancing nad 2000 železniških vozov lesa, kot železniških tračnic in raznih hlobov. Več kot 2000 železniških vozov tovora je šlo uvoza za Rusijo skozi Dancing in od tam čez poljski teritorij v Rusijo. Skoro eno tretjino tovora povečini bombaž itd. iz Amerike, ki se je preje izkladal v Bremenu in Hamburgu, se sedaj izklada v Dancingu. Vse to in še drugo je silovito dvignilo promet in živahnost mesta Dancing in tamkajšnje okolice.

Ljudstvo v mestu je en čas sovražilo Poljake, a sedaj so se jim že privadili in ne delajo nikake razlike med domačini in Poljaki. Ker delo v pristanu in na železnicih silovito narašča, je zaposlenih tudi silno veliko delavcev. To pa povzdiguje tudi ostali promet po trgovinah in vseh javnih prostorih. Trgovci so si tekom tega časa zelo pomagali in sploh vsa obrt in trgovina je v najlepšem razvoju. Državni Dancing primerjajo nekateri državniki za drugo Švico.

ŠIRITE LIST EDINOST

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Dr. Ivan Tavčar umrl. Dne 19. m. m. ob pol 2. uri popoldne je za vedno zatisnil svoje oči dr. Ivan Tavčar, ena najmarkantnejših osebnosti slovenske politične zgodovine in tudi eden najboljših naših pisateljev.

Ko se ob tej priliki spominjamo pokojnikovega življenja, se dve čustvi v nas z enako močjo borita. Kot politik šteje Ivan Tavčar kot glavni predstavitelj slovenskega liberalizma, — da, — kot njega ustanovitelj, med naše največje nasprotnike, in dokler se ni iz javnega življenja umaknil, so se naši meči neprestano križali; kot človek pa je pokojnik kot mož poštenjak, kakor jih je malo, kot odkrit značaj in po izredni blagosti svoje srca užival spoštovanje vseh, ki so ga poznali.

V mladosti je Ivan Tavčar, sin preproste, bogoljubne in čiste slovenske kmetijske hiše v Poljanski dolini, bil globoko religiozen in sam pripoveduje, kako je kot študent ob enem s prvim svojim romanom župniku Žgurju pomagal pisati "Šmarnice." V sedemdesetih letih je stopil na politično torišče kot "mladoslovenec," goreč bojevnik proti nemstvu in nemškutarstvu, v osemdesetih letih pa se je razvil v njem politični liberalizem, najprej pač kot prosta reakcija zoper konservativizem, kot napredništvo francoskega revolucionarnega fasona iz leta 1789., ki je pa kmalu zašlo v kulturno bojnjo svobodomiselnost po tipu takratnega nemškega "Freisinn." Seveda je kmalu od njega započeta struja, ki je zbrala okoli mojstra male, menj originalne in ozkosrčne učence, bolj njega nesla nego jo je on vodil, in takoj je prišlo do tega, da je pod trdo zunanjo skorjo blagi, od vrojene religiozne zavesti prešinjeni in svoje soljudi ljubeči človek bil dolgo doba kakor v gosto meglo zakrit od političnih rečenic, trdih besed in bojnih gesel, ki so globoko žalila oni veliki del slovenskega ljudstva, ki se je v obrambo proti tujemu liberalizmu organiziralo v katoliški narodni stranki.

Dr. Ivan Tavčar se je rodil 28. avgusta 1851. v Poljanah nad Škofjo Loko kot sin kmetijskih starišev. Imel je dva brata in tri sestre. Študiral je gimnazijo v Ljubljani, kjer je bil gojenec Alojzijevejšča, od katerega se je nerad ločil, kakor je sam pravil. V 4. razred je vstopil v Novem mestu, kjer se je začel poizkušati v pisateljevanju. Maturiral je v Ljubljani l. 1871. Vzdrževal ga je njegov stric Anton Tavčar, župnik na Raki, kamor je Ivan Tavčar vsako leto zahajal.

Zadnji dve leti je mnogo premišljeval o ničemnosti tega sveta. Izmirjen z Bogom in cerkvijo je zatisnil svoje trudne oči. Naj v miru počiva!

("Slov.")

Roparski napad. M. m. so našli Antona Kaca, posestnika v Lušincih pri Račah, skoro popolnoma zmrazjenega ležati v vodi. Prepeljali so ga v mari borsko bolnišnico, kjer so ga spravili k zavesti. Ugotovilo se je, da so neznani zločinci Kacu ukradli 10.000 K in ga vrgli v vodo.

Tatvine. 30.000 kron je bilo ukradenih posestniku Janezu Intiharju iz Iške vasi. — Vlomljeno je bilo v Lacknerjevo trgovino v Črtomlju in so vlomilci odnesli blaga v vrednosti več tisoč kron. —

SODNIJA V KANADI PROTI UNIJI ŽELEZNIČARJEV.

Winnipeg, 14. marca. — Mednarodna bratovščina strojevodnikov v Kanadi je bila včeraj razglašena za nepostavno organizacijo na kanadskem sodišču od sodnika Galt. Sodnik je izjavljal, da je organizacija proti rednemu prometu v času stavk, in da vsled tega je on kot tak, ne more priznati postavnim. Kapitalizem stega svoje sesalke vsepovsod proti delavstvu.

DE VALERA V NEVAR- NOSTI DA GA UJEMO.

Boj za staro pravdo se nadaljuje. — Sedem upornikov ustreljenih. — Angliji se je posrečilo.

Dublin, 14. marca. — Oblasti proste države so vprizorile zadnje dni srditi pogon za pristaši republikancev in sejnfinerjev. Zadnja dva tedna so zalotili sedem voditeljev republikancev, pri katerih so našli orožje in neke dokaze, da so vprizarjali napade na vojaštvo proste države in njene somišljenike. Vsi so bili obsojeni na smrt in ustreljeni po vojaškem načinu, kot sovražniki države.

Glavneje voditelja De Valero

hočejo ujeti na vsak način.

Dublin, 14. marca. — Posebno napenjanje vse svoje moči pristaši proste države, da bi zasabili irškega republikanskega predsednika De Valero, kateri še vedno moralno vpliva na republikanske pristaše na Irskem. Njegovi sovražniki dobro vedo, da če se jim posreči spraviti s poti De Valero, da bi s tem paralizirali republikance. Kot se sliši se De Valera skriva v bližini mesta Dublina. Njegovi nasledovalci so podvojili svoje straže in vprizarjajo hišne preiskave po vsej okolici Dublina.

Anglija si vesela menca roke.

Iz Londona se sliši, da so na Downing streetu zelo zadovoljni, ko se Irski tako vneto bore za prosto državo proti republikancem, ki izgubljajo dnevno svojo moč. Anglija, njen lisjak Lloyd George je znal pridobiti par irskih voditeljev, da so se mu udinjali lansko leto in osnovali takozvano prosto državo, ki eksestira pod vplivom Anglije. Irske voditelje je potegnili za seboj korupcija, kateri so izdali svoj narod za judežve groše!

DENARNE POŠILJATVE.

Vaš denar, ki ga boste poslali za Velikonočne praznike svojim domačim v staro domovino bo najhitreje na svojem mestu, če ga pošljete skozi naše podjetje.

Včerašnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 5.90
1000 — Din.	\$ 11.60
2500 — Din.	\$ 29.00
5000 — Din.	\$ 57.00

Za italijanske lire:

50 — Lir.	\$ 2.95
100 — Lir.	\$ 5.60
300 — Lir.	\$ 15.90
500 — Lir.	\$ 26.00
1000 — Lir.	\$ 51.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20.5 tisoč Din. ali 2 tisoč Lir, damo še poseben pust. Predno pošljete denar črez druge tvrdke se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na:

BANČNI ODDELEK EDINOST

1849 W. 22nd. St. Chicago, I

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year ..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year ..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12 ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12 ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12 ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Volitve v Jugoslaviji.

Ta dni, 18. marca se vrše v Jugoslaviji zopet državne volitve. Z veliko napetostjo pričakujejo vsi izida teh volitev, kajti pri teh volitvah se bo zlasti odločevala prihodnost našega slovenskega kat. naroda. Na eni strani je slovensko ljudstvo pod vodstvom stare prijatelje in edine braniteljce slovenskih pravic — Slovenske Ljudske Stranke s svojim programom za revizijo ustave, da se ustava države spremeni in se da avtonomijo in samoupravo vsem trem narodom, vsakemu za se pod skupno kronske vladno. Za Slovenijo ima ta stranjka v programu, da naj postane samostojen del Jugoslavije s popolno pravico, da sama sebe vlada, kakor hoče. Proti nji stojijo dve skupini stranjk. Dve skupine teh stranjk, je skupina liberalnih stranjk, samostojne, demokratične, ali kakor koli se že imenujejo. Tu so združeni vsi nekdanji liberalci, pomnoženi s preslepljenimi kmeti, ki so se dali vjeti v mreže samostojne kmetijske stranjke, tu je tudi izdajalec katoliškega slovenskega naroda, dr. Sušteršič s svojimi pristaši. Ta skupina stranjk je v glavnem za centralizem, to je, da ostane v glavnem načelu Jugoslavija na stališču, kakor je danes. Vse meje naj padejo. To je stranjka turškega paše Pašića, more Jugoslavije in sedanega ministrskega predsednika, ki hoče Jugoslavijo samo kot veliko Srbijo. Vse te stranjke so vladne stranjke. Tu so zbrani izdajalci slovenskega naroda, ki so prodali za osebne in strankine koristi svojo slovensko domovino. Ti so krivi vse sedanje nesreče v Jugoslaviji, vsega despotizma in vseh krivic, katere trpi slovenski narod od sedanje ozkorsne serbijske vladne večine. Ko bi ne bilo teh izdajalcev, bi se ne bila sklenila ustava, ki je uničila narodno samostojnost in svobodo Slovencev in Hrvatov.

Tretja skupina stranjk so rdeči brezdomovinci, katerim je Ruski čifut več kot cel slovenski narod in vseslovenske narodne pravice in vse, kar je Slovincem milega in draga. Ti so za brezdomovinski ciganski boljševizem, drugi za komunizem, tretji za socializem in sicer eni za narodni socializem, kar je toliko kakor če rečemo nočni dan ali dnevna noč, drugi za internacijski socializem.

Kdo bo zmagal? Težko je prerokovati. Bojazen, da Slovenska Ljudska Stranjka ne bo zmagala, je precej upravičena. Zmagala bi bila, ko bi prebrisani lisjak v Beogradu Pašić, ne bil ravno za volitve privedel iz inozemstva dr. Sušteršiča, ki je prišel ravno za volitve zato, da razdvoji Slovensko Ljudsko Stranjko, S žalostjo namreč vidimo, da so še nekateri slovenski duhovniki tako zaslepljeni, da še danes capljajo raje za izdajalcem Sušteršičem, kakor pa da bi sledili navodilom svojega škofa. Ravno to dejstvo, ta strašna in usodepolna zaslepljenost je, kar daje treznemu opazovalcu veliko misli in ki podira vse upanje na kako zboljšanje razmer tako kmalu. Kraljestvo samo zoper sebe razdeljeno bo razdejano.

Zato v resnici s strahom gledamo in čakamo, kaj bo 18. marca, kajti ta dan bo odločil ali je narod trezen dovolj, da bo ločil prijatelje od sovražnikov, da bo sprevidel, kdo mu hoče dobro, kdo si pa samo za njegove koristi in pravice kupuje mastne vladne službe in bo volil razumno, volil svojo srečo, ali se bo pa dal preslepti in volil — svojo nesrečo.

Priporočamo in prosimo zlasti slovenske redovnice, naj te dni molijo za ljubo staro domovino. Molimo vsi! Pri teh volitvah se bo namreč precej odločevalo tudi slovensko versko vprašanje. Ako zmaga nasprotna stranjka potem gorje katoličanom. Preganjanje jih čaka. Kulturni boj je neizogiben. Liberalne in socialistične stranjke, se bodo vrgle, ako zmagajo z vso besnostjo na naroč, da mu zaduše verski čut. Narod si tega ne bo dal — in boj se bo začel.

Zato, katoliški Slovenci molimo za svojo staro domovino!

Darovi za zlatomašniški dar našemu ljubljanskemu škofu Jegliču v Ljubljani že pridno prihajajo. Tako je prav. Naj ne bo katoliškega Slovence, ki bi za ta dan ne bil pripravljen žrtvovati male svote, da pokažemo svojo hvaležnost tolikemu možu, s toliko ljubeznijo do naroda. Pri priliki bomo priobčili imena in darove.

Naj k temu, kar smo zadnjič povedali o njem dostavimo še tole: Kako je žalostno na Češkem, kjer je okrog sto duhovnikov odpadlo od svete katoliške cerkve in ustanovilo svojo narodno cerkev. Koliko zmešnjav je to povzročilo, koliko preprirov in pobojev po župnijah, kjer narod ni vedel, kaj naj stori. Pri nas med Slovenci so bile pred prihodom škofa Jegliča enake razmere kakor so bile Češke. Veliko duhovnikov je bilo okuženih z grdim liberalizmom in so bili bolj "avstrijsko" katoliški, kakor pa rimo-katoliški. Znani župnik Berce in enaki so bili tipi tega liberalizma. Kaj bi bilo pri sedanjih homatijah, ko bi bilo danes tako, kakor je bilo takrat? Prav enako in še hujše bi bilo, toliko hujše bi bilo, kolikor bolj smo Slovenci vročerkvni in bolj

pripravljeni za tepež, kakor so leni Čehi. Koliko zmešnjav bi to povzročilo po deželi. Kako bi se sovražniki smejali in kako bogato žetev bi za svoje grde namene imeli. Vse to je zasluga škofa Jegliča, kajti slovenska duhovščina na Slovenskem, je danes vzor dobre pobožne in navdušene katoliške duhovščine, kakoršen je njen voditelj, škof Jeglič.

Zanimanje za skupno potovanje v stari kraj narašča. Kdor le količjak misli letošnje leto iti domov, naj se zgledi kolikor hitro mogoče, da bomo zagotovili toliko prostih kabin za parnik. Odpotovali bi sredi junija.

Okrog velikenoci bo dotiskana v naši tiskarni brošurica "Državlanski katekizem." (Civics Catechism), katerega je v angleščini izdal National Catholic Welfare Council v Washingtonu. Ta knjižica je najboljša učna knjižica za poduk onih, ki nameravajo dobiti državljanski papir, pa tudi za vse one, ki ga že imajo je jako koristno, kajti gotovo polovico tega, kar pove ta katekizem, ne vedo.

Vsebinska je mej drugim: Kaj je ameriška demokracija? Ljudske pravice. Izobrazba. O zakonodaji naši. Naša sodišča. Naša vlada. Volitve. Naše vojaštvo. Naše banke. Insurance. Davki. Dolžnosti državljanov. Kako se postane državljan. Deklaracija neodvisnosti. Ustava Združenih držav. I. dr.

Knjižico bo prodajal National Welfare Council po roc. Naroka se tudi pri nas. Knjižica je v slovenščini in angleščini in bo najboljša učna knjiga za tečaje v poduku angleščine.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Greaney, Minn. — Namenil sem se tudi jaz, da poročam nekoliko iz naše farmerske naselbine, o naših novicah in pa kako da se imamo na farmah. Zimno smo imeli letos jako hudo. Mraz je večkrat tiščal živo srebro do 40 stopinj pod ničlo, včasih celo do 50 stopinj.

Toda farmarji na severu smo vajeni mraza in vkljub hudi zimi smo pridno vozili drva k reki, kjer se bo po njej potem transportiralo naprej. Drugi so jih zopet pridno sekali in napravljali. Zadnje dni se je začelo kazati bolj južno vreme in farmarji se boje, da ne bo moč dolgo voziti drva, ker pota postanejo silno mehka in razorana. Drva se še prodajo druge stvari pa ne tako. Farmarji imajo dosti krme za prodati, krompirja in živine, pa se ne more nič prodati.

Tudi smo pričeli voziti farmarji skupaj kamen in pesek za novo župnišče, katerega smo se namenili zgraditi, kar je v resnici potrebno, ker če ne bomo imeli tukaj stalnega duhovnika, bo to slabo, zlasti za našo mladino, ki najbolj potrebuje dobre katoliške vzgoje. Zdaj prihaja k nam katoliški duhovnik po enkrat na mesec in to je preporočko, da bi se moglo otroke učiti krščanskega nauka. Drugič je pa tudi otrokom težko k poduku zlasti v hudem mrazu po zimi hoditi. Ko bi bili duhovnik stalno tukaj, bi bilo lažje, bi se stvar lahko vse drugače organiziralo za pouk mladine in drugo.

Dne 4. marca ponoči ob eni uri zjutraj je izbruhnil požar pri rojaku John Kovaču in mu vpelel vso hišo, shrambo za žito v kateri je zgorelo mnogo pšenice in ovsu in drugega žita, veliko krompirja, skoro vse pohištvo, "cream separator" in več poljskega orodja. Pa to še ni bilo zadosti plamenom, v njih je zgorel tudi 25-letni sin John, ki je bil velika pomoč družini pri delu in povsod. Brata sta spala v prvem nadstropju. Ko je požar izbruhnil in objel hišo s svojimi neprisrčnimi plameni se zbudili oči, ki hitro zbučili družino, hiti klicati speča sinova, ki sta spala v zgornjih sobah. Toda stopnice so že gorele in v kuhinji je strašno gorelo in sinovoma je bilo nemogoče iz prvega nadstropja. Mlajši brat hitro razbije okno in gre po strehi ven. V tistem hipu se ozre nazaj, se je že streha udrila in zasula starejšega brata Johna, ki je nato končal v groznem plamenu, od katerega niso dobili drugega, kakor par drobnih kosti.

Za Kovačevo družino je izguba njih starejšega sina nenadomestljiva. Za njim žalujejo starši, 3 ostali bratje in pet sester. Nesrečni družini izražamo naše sočutje in v teh težkih dneh

Ona sv. Lukeža je pa sicer zidana, a jako neznatna stavba, katere ima prostora za malo bolnikov. Kakor razvidite, Dr. Jeanotte je bil dober katoliški župnik, ki je bil vnet za katoliško stvar. Drugi kip je sv. Frančišek Ksaver. Tega je pa kupil Frank Zajc ml. Zajčeva rodbina je jako premožna. Ima vsakovrstne prodajalne, še celo lekarno. Pri Zajcu dela do 50 Slovencev in nekaj Angležev. Šef vseh teh velikih podjetij Frank Zajc st. je prišel v Leadville pred 30 leti in je kupil nek rudnik zelo poceni.

Rudnik je napredoval, gajal obilo dragocene rude in Frank Zajc ga je čez par let prodal za pol milijona. Nato je pa začel graditi hiše in prodajalne. Čast pa gre možu, da je ostal kljub bogastvu veren Slovenec in celo njegova družina je slovenska družina, ki podpira cerkev in hodi vanjo.

Na ženski strani je altar Matere Božje brez madeža spočete. Po veliki noči bodo pa žene altarnega društva za ta altar kupile sv. Ano in sv. Nežo. Dosedaj je bilo bolj mrtvo to društvo, a imam veliko upanje, da bo v prihodnje dobro delovalo.

Imamo tudi bolj majhne orgle, a izvrstnega organista Antona Korošca. Mož neumorno dela za povzdigo cerkvenega petja. Ima dva zbora. Dekleta, ki hodijo v "high school" in dekleta iz navadne šole. Oba zbora lepo napredujeja in na veliko noč bomo že imeli peto latinsko mašo. Dekleta rada hodijo v tednu h pouku in imajo veselje do cerkve in lepega petja.

Kaj naj bi Vam še povedal o cerkvi. No, nekaj moram še omeniti. V zvoniku imamo velik zvon, ki ravno tako poje kot doma v starem kraju kak velik zvon. Po mojem mnenju bi moral imeti 25 stotov, ker ima močan in že bolj globok glas. Z zvonom se tudi lahko postavimo.

Sicer so pa ljudje ponosni, ker so imeli goreče in vnete duhovnike, ki so s pomočjo faranov postavili tako lepo cerkev in zraven napravili še krasno župnišče, ki je vprav moderno opremljen.

La Salle, Ill. — Štiri-deset-urno pobožnost bomo obhajali v cerkvi sv. Roka od nedelje 18. marca do torka 20. marca, ko bo slovesen sklep ob pol 8. uri zvečer. V nedeljo, ponedeljek, torek ob pol 8. uri zvečer pridiga litanije in blagoslov. Vse te dni bo sv. Rešnje Telo izpostavljeno v molitev in čiščenje.

Pobožnost bo vodil Very Rev. Dr. Hugo Bren O. F. M. in več drugih č. gg. slov. duhovnikov prišlo bo na pomoč. Spovedoval bo vsak dan več spovednikov, zlasti zvečer po blagoslovu in zjutraj, ko se bo služila vsak dan prva sv. maša ob 5. uri in ob 8. uri slovesna sv. maša; med 5. in 8. uro bo tudi najmanj ena sv. maša.

Bratje Jugoslovani iz La Salle in okolice, zlasti iz Oglesby, Jonesville in Crockettville, iz De Pue in Granville itd. vsi ste lepo povabljeni, da pridete in opravite svojo velikonočno dolžnost. Posebno pa naj ne zamudite prilike katoliškega društva. Vsakemu in vsem se bo ugodilo: zjutraj zvečer in ves dan bo mogoče prejeti sv. zakramente.

Rev. Frančišek Šaloven, župnik slov. cerkve sv. Roka v La Salle, Ill.

Calumet, Mich. — Dragi urednik: — Naznaniti vam moram, da je obiskal našo naselbino vaš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, o katerem vam moram povedati, da je možak prve vrste za katoliški tisk in za katoliško prepričanje. Zato je tudi dobrodošel, kamor pride, povsod ga z velikim veseljem sprejmejo. V nedeljo so tudi naš preč. g. župnik Father Klopčič ga izvršno priporočili faranom, naj dobro naročajo katoliške liste.

Zastopnik za tukajšno okolico Mr. Muhič in Mr. Mladich sta prišla vsa utrujena radi slabe ga pota k meni, nakar me je naprosil Mr. Muhič, da naj se jaz pomagam nekoliko agitirati za te lepe liste. Ker se gre pri tej stvari za dobro stvar za katoliški tisk nisem mogla odreči, nakar mi je še moj mož dal spodbudo, da naj pomagam sem se odločila in šla na pot z vašim zastopnikom, ki sva dosegla zares jako krasen uspeh, kamor sva prišla sva dobila novega naročnika. Prepričana sem, da boste tudi zadovoljni z lepim številom novih naročnikov, ki se jih je dobilo za vaše liste v naši naselbini. Šla sva od hiše do hiše in se nisva ustavila preje, kakor ogenj pri Ribničanih pri ta zadnji hiši. Če je pa še kateri ostal kje, ga bomo pa še poiskali sedaj, ko se vreme nekoliko izboljša.

Tukaj na Calumetu je dobro ljudstvo, ki rado hodi v cerkev med rojaki vlada najlepša slova, in sporazum. Zlasti so nas lepo sprejemali, kamorkoli sva prišla za katoliške liste, zato se prav lepo zahvalim vsem, ki so nama šli tako vneto na roko in skoro povsod se naročali na lepe liste Edinost, Ave Maria in Glasnik P. S. J. Vsem bodi izrečena najlepša hvala!

Mary Klobučar.

UTRINKI.

Odkritosrčnost bližnjega se ne da soditi po njegovih besedah, ampak po njegovih dejanjih.

Ljudje so zaposleni z zgovornenjem največkrat pri takih stvareh, ki se njih popolnoma nič ne tičejo.

Zelo se moti tisti, ki si za slabe predstavlja svoje sosesce, ako misli, da ga njegovi sosedji, cenijo kaj bolj.

Idealen mož je tisti, ki je v pogumu podoben levu, v nežnosti ženski, po razumu Websterju in po srcu sv. Martinu.

Na ljubezen in vreme se ni zanašati.

SKUPNO POTOVANJE.

Več oseb se je priglasilo, da bi radi videli, ko bi se posebej zbralo kaj več Slovencev in bi šli skupaj domov letos poleti.

Mi smo za to in smo pripravljeni posredovati in stvar urediti.

Zato vsi, ki so namenjeni letos domov in ki bi radi imeli na poti družbo in varstvo naj se takoj zgledajo pri uredništvu našega lista.

Čas za priglasevanje je do velikenoci.

"Edinost."

ZA PIRUHE

je prav gotovo, da se boste spomnili zopet svojih dragih domačin, in jim poslali kaki dar za praznike.

Da bo Vaša pošiljatev dospela pravočasno za praznike na svoje mesto, bo prav, da jo pošljete takoj in sicer pošljite jo skozi

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI"

ki dostavlja denar v staro domovino najhitreje in najceneje po dnevnem kurzu istega dne, ko prejme denar.

Poizkusite enkrat naše podjetje v tem oziru, in vedno se ga boste posluževali radi njegove najboljše postrežbe.

ROJAKI PODPIRAJTE SVOJE LASTNO PODJETJE!

"Pavle le nič se ne buj! Paragrafe te že midva naučiva z Mulekom!" Za naše krajnce je vsak šema lahko za določa pa b ti ne biv k se fejt poba in faj kerle? Le neč se ne buj Pavle."

"Ja sej se ne! Al kaku pa al se mora tu rokodelstvo zastojn izvrševat za buhlunaj al-keku? Zastoj ne bom mogu, zakej živet bom mogu glih teku, kakor zdej!"

"Pavle, za vsaka paroka boš dabil en cegnar, za razporoka pa velik več. Nejprvu k bodo pršli tožit en družga boš mogu taku nastopit, našuntat boš mogu napru babence, te boš mogu fest packurt proti možem, k bo pršu k tebi pa spet kak mož, boš pa njega padkuru in teku se bota prav gotov skregala potem doma do dobrga in potem se bota pršla pa razporočet. Za vsaka razparoko boš čačov lehku naj temanj 50 tolarju. Tu bo kšeft tak de kej. Pavle kar za nomenejšn prčni ageterat. Vsi boma volil za te!"

"Ja, kam se nej pa vabnem, de bom dabil potrebne listine, de bom padpise paberov za muj nomenejšn?"

"Vejš kam pojdi? Kar h Zgunkat Navak pa t bo zrihtov vse patrebne stvari, de boš lehku paberu padpise."

In rejs vejo sm je mahnu dol, Zgunkata sm ga dabil pri njegoveh črmljih je glih gledu če so mu kej medu na nesl, pa je tku rentacu de kej, je djav "nobenga medu m ti prekleti črmlji ne zneso skop. Le zakaj sm jeh organiziru?"

"Prjatu muj, jest sm poslan k teb, de mi boš sfiksu eno listino za muj nomenejšn za dčoca. Oča Zafknik so djat ti delaš take stvari, zdej te pa prosm de mi to storiš."

In rejs Zgunka, če prov prav nekter ledje de on rad afne gunga, m je to precej sfiksu. Sov sm paberat padpise in sm jeh precej dabil zadost. Pa tudi elektal sa me. Postav sm dčoč. In precej prvi dan sm imu stršansk velik biznis. Tam oddeleč sta prišla k meni dva en mož pa ena babenca. K sta vstopila v muja kancelija sta me pozdravla:

"Gud morning mister dčoč!"

"Gud money." sem odgovoru, ker sm samu na dnar mislu.

"Midva ne moreva več skupaj živet, pršla sva se razporočet k vam mister dčoč."

"Dobru!" sm djav. "Kolk sta pa dnarja prnesla seboj?"

"Pet-dšet tolarju," sta odgovorila oba hkrati.

V tistm hip me pa prime no tranja vest, Pavle ti s katolčan, ti nesmeš ledi razparačvat, tu je greh. Sm pa djav nekej moram zdej napravrt, ker kostemerje sa v ofis, teku jeh nesmem naprej paslat. V tistm hip pa zagledam enga nigra na štrit, hiter ga pakličem v sui ofis v-stransko sobo, pa sm mu naroču, da nej pošče eno dobro fižolovko al kakšen drug kovc, potem naj pa pride, in bova zapla oba moža in ženo v stransko sobo pa jeh bo notri prov fejt namazav s fižolovko. Niger je tu povelje prec izvršil. Jest sem pa čačov v naprej 50 tolarju. K s ta lepu plačala sm djav zdej pa stopa s tem le gspudam v tisto sobo bom jest prec not pa bom vaj razporoču. Nej blu 1 minuta jeh je niger teku žehtu s fižolovko de kej, ženska je upila "ljubi moj možiček pomagaj mi sej te ljubim!" Mož, pa na drugi stran "ljuba žena sej te imam rad sam pomagaj mi!" K jeh je enkrat niger poštemu nažehtu, sm pa

jest stopu notri.

"No, zdej se pa prpravta, de bom vaju razparaču."

"Je že vse poravnanu, sva sklenila, de bova skop živila še naprej, sta začela obedva. O, ke b jeh vi vidli kakš sta bla omehčana, taku sta se pogledavala kokr ovčice. No, prekleman sm djav pa sm jeh ozdravu. Vidite mister editor tak dčoč sm jest. Če bo neh kedaj taka bolezen prjela, pa naj pridejo kar h meni pa jeh bom poslav v tista stranska soba, de jeh bo muj sluga pozdrav. Muje arčnije so feršt klas in gaantiram de pamagajo! Če ne, pa tu dnarja ne dam nazaj!"

Imperialistična politika ruskih sovjetov na Kitajskem. Med Rusijo in Kitajsko se vrše že nekaj časa diplomatska in gospodarska pogajanja, ki se tičejo v prvi vrsti zelo zapletenega vprašanja vzhodno-kitajske železnice, katero vsebuje cel gromadni sklop najrazličnejših koncezij, kapitulacij, denarnih pogodb etc. etc. še iz časov carizma. Dasi sovjeti kakor vedno tudi v tem slučaju izjavljajo, da nečejo imeti nič opraviti z grabežljivo politikom carjev, v vprašanju vzhodnokitajske železnice le odločno stojijo za pravice, ki so bile od Rusije pridobljene za časa carjev. Drugo vprašanje se tiče takozvane zunanje Mongolije. To so boljševeki v boju z belogvardejski leta 1919-1920. zasedli in v Urgi vstoličili avtonomno mongolsko vlado, ki jo pa v resnici vodi Moskva. Tudi nekaj ruskih čet je še v deželi, ki pa Rusi niso nič kaj voljni zapustiti. Pogajanja s Kitajsko vodi Joffe in Pagodin, s katerimi so Kitajci jako nezačudljivi, ker tudi vodita komunistično propagando. Ali bo Kitajska uspeła, pa je veliko vprašanje, ker vlada v njej pravkar največja anarhija.

ŠIRITE LIST EDINOST

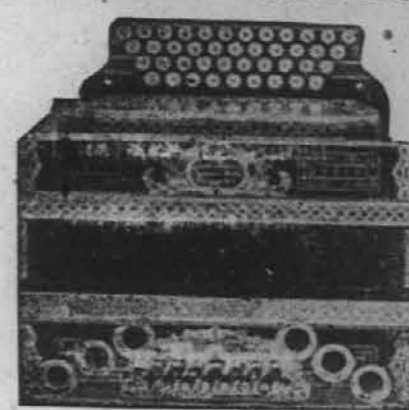
NOVI APOSTOLSKI DELEGAT HVALI AMERIŠKO MOŠTVO.

New York, 14. marca. — Po pontifikalni maši, ki jo je opravil novi apostolski delegat Msgr. Pietro Fummasoni-Biondi v katedrali sv. Patrika, je bil ves vzradoščen, ko je videl celo armado ameriških katoliških mož, člane društva Najsvetejšega Imena in Kolumbove Viteze.

Newyorški nadškof Hayes je dejal v svojem govoru, katoliška vera v Zedinjenih državah ne temelji toliko na mladini, kot na ramah značajnih katoliških mož. Kedaj bomo lahko kaj takega rekli o slovenskih možeh?!

Nekateri ljudje so tako prijazni, da bi večno delili brce, če bi jih kdo držal.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR, 6921 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

V zalogi imam tudi vsakovrstne LUBASOVE HARMONIKE.

ZAJTERK! KOSILO! VEČERJA!

Te tr ipotrebujemo sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterk, kosilo in večerjo, je potreba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega mesa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste kupiti k:

MATH. KREMESEC SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill. Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu. Gospodinje zapomnite si to!

PRODA SE

3 nadstropna zidana hiša, trikrat po pet sob. Električna, gas, garage za avtomobil. Noši mesečno \$96.00. Cena \$9500.00.

V bližini slovenske cerkve. Več pojasnila dasta

MLADIC & VERDERBAR 1334 W. 18th Street.

Nagrade za nove naročnike ta mes.

ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA pošljemo vsakomur, ki ga nam pošlje z naročnino vred, eno izmed sledečih knjig:

"SOSEDOV SIN" krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.

"PRILIKE PATRA BONAVENTURE," zanimiva povest.

"DVE SLIKI" krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meškota.

ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo sledeče nagrade:

Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven molitvenik

"MOJ TOVARIŠ" s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški molitvenik mu pošljemo "KEY OF HEAVEN," ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade fante in dekleta.

ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo "ŽIVLJENJE SVETNIKOV," ki velja: \$4.75.

Sedaj pa noge! Zavijajmo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

(Izpolnite ta kupon in ga pošljite nam!)

ZA EDINOST, 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Priloženo pošiljam \$..... za naročnino

..... naročnika (kov) za dobo

NASLOVI:

Ime naročnika

Naslov ali (Box):

Mesto Država

Ime naročnika

Naslov ali (Box)

Mesto Država

VSE CENJENE ZASTOPNIKE

prav uljudno prosimo, da naj nam blagovolijo takoj vrniti vse preostale Koledarje "Ave Maria." Naročila še vedno silno prihajajo, a nam so zadnji že davno pošli.

Prosimo vse cenjene zastopnike, da upoštevajo to našo prošnjo.

DRUŽBA SV. MOHORA izda za l. 1923 sledeče knjige:

1. Koledar za leto 1924.
 1. Življenje svetnikov. 4 snopič.
 3. Slov. Večernic 76 zvezek.
 4. Kemija.
- Udnina stane 1 dolar. Kdor želi še vezani molitvenik doplača 30 centov.
- Oglasite se približno do 5 marca 1923.
- Zastopnik Družbe sv. Mohora v Ameriki:

REV. J. M. TRUNK,

P. O. Berwick, N. Dak.

Zakaj naš narod zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebnoma še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, kar smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

- vložiti varno svoj denar,
- kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
- poslati denar na vse strani sveta,
- kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
- kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti 1,000.00 ali več, urediti kakine zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarsko transakcijo, ali če ima, naj bo že posameznik, društvo ali druga, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD TRINAJST MILIJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice CHICAGO, ILL.

KAPITAL IN PREBITEK \$1,250,000.00

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

ČRNA SMRT

Spisal
FR. Ks. Meško.

"Rad vam storim to malenkost, gospod Dominik."

"Drugace morda ne zveim pravocasnno. Ker kdo ve, ce mi Rajavcevi ne bi nalašč prikrivali! A to mi bo znamenje. Narocim v mestu, da pazijo nanj."

"Zgodi se po vaši volji, gospod! Zaupajte v me!"

"Hvala vam, Mlakar, za vse, kar ste mi storili in mi se storite. Vzemite, prosim, to malenkost — nič se ne branite: ženo imate doma in otroke."

"Za te vzamem. Bog vam povrni, gospod Dominik."

Od tedaj je prihajal sin mestnega pisarja pogostoma na ptujski grad. Če prej ni mogel, je prišel gotovo zvečer.

Takoj drugi dan po pogovoru z Martinkom in po slovesu od Rozike, ki ji je obljubil, da zaradi njene in svoje časti, ker bi po morebitnem spopadu s fanti trpelo obeh dobro ime, nekaj časa ne bo prihajal, se je oglašil pri starem ptujskem kastelanu Kozmu. Prosil ga je, naj skrbno pazi, ali zaplapolajo kdaj ob cerkvi na Hajdini trije ognji.

Starec je obljubil in je pazil. Ob večerih je prihajal k njemu Dominik; posebno po dnevih, ko ni videl nikogar s Hajdine v mestu in ni ničesar zvedel, kako je pri Rajavcu.

Stala sta navadno molče ob mogočnem obziju in sta zamišljena strmela vun v deželo. Dominik večinoma gori proti Hajdini. Čudovit pogled jima je nudila okolica. Kamorkoli je segalo oko, vsepovsodi so goreli in tleli kresovi. Najprej so jih zažigali — že ob prejšnjih kugah — ptujski begunci v Hložah. Bilo je to dogovorjeno znamenje sorodnikom in znancem, da so še zdravi in živi. Netili so jih tudi samotno stanujoči kmetje. Po navadi planincev so naznanjali z njimi oddaljenim sosedom, da imajo v hiši mrliča. Ker da žive — komu in čemu bi naj to sporočali? Kakor sta bila ob vseh epidemijah življenje in smrt oddaljena le korak, tako je prvotno znamenje življenja kar samo ob sebi postalo znanilka smrti.

Polagoma pa je prišlo ljudstvo do spoznanja, da ogenj čisti ozračje, da dim mori kili bolezn. In vsepovsodi so ob časih kuge nosili na križpote, na njive zunaj na polju in posebno ob hišah, na kupe šibja in dračja in suhljadi, posušene trave in listja in so smodili in žgali, da je bila dežela polna ognjev, vsa zavita v dim.

Dominik in Kozma sta strmela dol v deželo, v to množico ognjev, z rdečimi gloriolami okrašenih; kakor pošastne oči, nemirno in plašno mežikajoče v skrivnostno, z morečimi strupi napolnjeno noč, so se jima dostikrat doždevali kresovi.

"Odganjali bi naj smrt" — se jima je pogostoma vsiljevala bridka misel — "a glej, stopa sredi med plameni in išče, koga bi udarila z ognjem in z bulami."

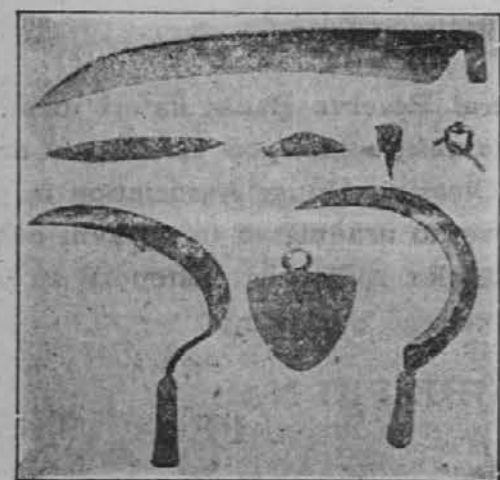
In kakor bi bil sam s seboj, je vzdihnil zdaj mladenič, zdaj starec:

"Ubogo ljudstvo!"

Navadno sta se ločila pozno v noč. Tedaj je kastelan izpregovoril in je tožil:

Starokranjske kose in drugo orodje.

EDINA AGENTURA ZA CELO AMERIKO CENE SO:

Kose močnejše Moldouke z rinko in klucem, po \$2.75, po 6 kos skupaj, ali več po \$2.50; dolge so po 26-28-30 in 32 palcev.
Kose malo ožje Poleranke po \$2.00, 6 kos skupaj ali več po \$1.75.
Klepanje po \$1.50, ta težje po \$2.00.
Brusilni kamni po 50c., ta veliki po 75c.
Kosišča po \$1.75 in po \$2.00.

Oselniki plehnati po 50c. leseni po 75c.
Srpi lepi, veliki za klepat \$1.00.
Motike ročno kovane (Struske) \$1.50.
Motike fabriške, močnejše po \$1.25.
Ročno kovane plankae na Kranjskem, 3 funte teške za na desno roko \$3.00.
Ta velike plankae z obema rokama tesati 6-7 funtov teške \$6.50.

Posljite denar ali poštno nakaznico z naročnino na:

STEPHEN STONICH,
CHISHOLM, MINN.

V zalogi imam tudi najboljše vrste Lubasove Harmonike iz Jugoslavije, tri in štiri vrstne, po štirikrat oglašene, kakor tudi fine literne steklenice, močne šlifane, pol litra cena \$1.00 — en liter \$1.50 po dva litra \$2.00. Poštnino plačam na vse kraje.

Vse blago popolnoma garantirano.
Prodajamo tudi na debelo trgovinam.
Pišite po naš cenik!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL-TEEN-MALT-EXTRACT CO.
Jos. Bičlak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

"Glejte, gospod Dominik, danes spet ničesar ni bilo! Upajmo, da vobče ne bo hudega. Kmálu mora vendar ponehati! Ali mislite, da ne?"

Mladenič je vzdihnil. Molče je stisnil starcu roko v zahvalo za milodar, za tolažečo besedo.

Počasi je stopal dol v molčeče, kakor izumrlo mesto, z novim upanjem in z vedno bolj morečim strahom v srcu...

VII.

Čas je lezel ljudem razen onim, ki so ga prebili v vedni pijanosti po krčmah, počasi in leno kakor obsojencem v ječi. In saj res nihče izmed vseh, ki so še živeli, ki so upali in trepetali, ni vedel, ali ni obsojen, da ga danes ali jutri pokosi neusmiljeno divjajoča smrt...

Juljsko solnce je žarelo in pripekalo, kakor bi hotelo iz gorčice in od grozne vročine erhteče zemlje popiti solze; ker vsepovprek je bila z njimi porošena; a ji vendar niso potolažile strašne vročine, s katero je kaznovalo nebo tudi njo, nedolžno, zaradi ljudi prokleto.

Pater Bernardin, Benjamin minoritskega konventa, — ki je bil prošlo pomlad poslan v Ptuj iz osrednje hiše na Dunaju in je prinesel s seboj žalostno vest o morilki črni smrti — se je vročega popoldne koncem julija vračal iz Dornave, kjer je bral sv. mašo in nekaj bolnikov izprevidel.

Prišel je navsezgodaj zjutraj hlapec kmeta Talenka ponj, da ga popelje k podružnici, kjer so ga bolniki že težko pričakovali. A med sv. mašo se je hlapec napil in je v krčmi zaspal, gostilničarka pa je poslala konje domov. Mladi pater ni maral kmeta nadlegovati in se je, ko je vse opravil, peš napotil proti mestu.

Stopal je počasi. Bil je utrujen in žalosten. Pred tednom mu je črna smrt, ki je našla pot tudi v Slovenske Gorice, tam doli ob Ljutomeru agrabila mater. Zvedel je o njeni smrti, ko je bila že več dni v grobu. Ker takoj so zagrebli za kugo umrle; nihče se ni smel pogreba udeležiti. Dobrota in velika milost je bila, da so jih smeli določeni pogrebci peljati na pokopališče — kjer je črna smrt zelo razsajala, je bila večinoma zunaj navadnega pokopališča določena skupna gomila ali več gomil druga ob drugi — in jih miso vlekli tja s krampi, kakor so ukazovale razne "generalne instrukcije in proklamacije."

An EXTRA Pair Gives Double Wear
POVABLJENI ST

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše bogate zaloge vsakovrstnih oblek, narejene v vseh modah in velikostih!

Za može in mladeniče

OBLEKE Z ENIM IN DVOJNIM HLAČAMI najnovejše mode, ki jih imamo na izbiri sedaj v naši trgovini, na različne načine narejene in v različnih barvah. Pridite v našo trgovino in našli boste fino izbiri, kjer si boste lahko izbrali obleko, ki bo vam krojila in ugajala. Mi krojimo obleke, da prija natančno vsaki postavi. Pri nas dobite obleke za vsako postavo, malo ali veliko, po sledečih zmernih cenah

\$22.50, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$45.00.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer.
Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rokaja, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVICH, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

Ujel jo je.

Učiteljica v šoli ko je predavala o matematiki, je rekla tudi to le: "Ako en delavec lahko zgradi hišo v tri-desetih dneh, jo trideset delavcev lahko zgradi v enem dnevu."

Med poslušalci vstane nek dijak in jo vpraša: "In ako en parnik prevozi ocean v šestih dneh, ali more šest parnikov skupaj prevoziti ocean v enem dnevu?"

Prezmrznjen ljubimec.

Gospodična je rekla svoji prijateljici: "Oh ti, ne veš, kako sem bila že jezna na tega zmrznjenca mojga ljubimca?"

Prijateljica: "Tako? Zakaj pa?"

Gospodična: "Tako je zmrznjen v ustih, da mu morem jaz pol ure govoriti predno dobim iz njega kako besedo!"

Voščilo.

Bogatemu gospodu prinese sluga na novega leta dan zjutraj po navadi v sobo 2 prižgani sveči k postelji in vošči: "Na novo leto vam prinašam zemeljsko luč in voščim, da bi v nebesih dobili večno!" Gospod mu podari zlat dukat.

Za pol ure pride drugi, ki je kuril peči in hoče posnemati prvega slugo. Pravi: "Gospod baron, zakuril sem vam v peči zemeljski ogenj in vam voščim po smrti, da vam Bog zakuri večni ogenj!" Zgodovina ne ve povedati, kako mu je gospod to voščilo poplačal.

Belega ali črnega?

Deklica pride v pekarno: "Prosim za deset centov kruha?"

Prodajalka: "Ali belega ali črnega?"

Deklica: "Ne vem, bo za enega slepega."

Proti slovenskim in hrvatskim šolam v Istri. Buzetski občinski svet je v odsotnosti vseh hrvatskih odbornikov, ki jih sploh niso povabili na sejo, sklenil, da naj se odpravijo vse slovenske in hrvatske šole in nadošte z italijanskimi.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-
IA, KLIČAVNIC IN
STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, najnižje cene
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

V boljših krogih.

Franca Butara je zapustila domače kraje in prašice, ter je šla v mesto služiti. K sreči je dobila službo v fini hiši. — Ko je prvi dan prišla na obisk priletna gospa. Francka Butara je naznanila svoji gospodinjki ta obisk z besedami: "Ena sama baba bi rada z njimi govorila."

Gospodinja je Franco dobrohotno, pa tudi energično podučila, da se ne pravi baba, nego "starejša dama."

Naslednji dan je prišla kmetka ženska ponujat poljske prideleke. Franca je to naznanila gospodinjki z besedami: "Ena starejša dama vpraša, če rabi jo kaj korenja in peteršila?"

Nič zato.

Gospodinja: "Škoda, da je odpovedal g. profesor. Pripravila sem južino za štiri osebe."

Gost: "Nič zato, nič zato; za dva jem jaz!"

Učitelj: "Povej mi, Tonček, kdo je ustvaril vsa ta polja, njive in travnike?"

Učenec: "Tega pa ne vem, gospod učitelj; smo še le samo dva meseca v tem kraju."

Resnico ne govori vsak. Resnico je pa govoril Pe-Teček Zgaga, ko je rekel, da je že vse slovenske povesti po dvajsetkrat ponatisnil.

IZPLAČILA

v ameriških dolarjih še vedno izvršujemo v zasedenem ozemlju v Italiji. Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati ameriške dolarje, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar na potnikom, ki rabijo dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čeke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčimo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanski kroni.

Za dolarske pošiljkatve računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov, — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov, — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00, za izplačila, ki presegajo \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolara, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridati za vsako posamezno nino.

pošiljatev 15 centov za pošt.

BANČNI ODDELEK
EDINOSTI

1840 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI.

Trgovci, ki imajo svoje trgovine najpoizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA,

ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najst bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.